

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marostorda, Torda-aranyos és Udvarhely-vármegyék partoktól független, székely érdekű ujsága

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetésekdíjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-takarékpénztári csekk- és kliringszámla 10489. sz.

Új párosháza Székelyudvarhelyt.

A barátok temploma előtt levő tér és a páros tulajdonát képező épületek.

Irta: Kelemen György, építőmester.

A városi összes telkek között egyike a legszebbeknek a barátok temploma előtt levő tér, amely északnyugatról teljesen megvilágítja Székelyudvarhely fő erét. Különösen kiemeli a most kijavított templomot. Szóval ez a tér elkerülhetetlen szükséges a városnak.

A rozoga alkotású épületek elbontása pedig igen helyes volt.

Tény az, hogy annak idején a területet azért vették meg, mert oda új városházat akartak építeni. Volt is erre terv készítve. Akkoriban Sztankovics és Tichy vasuti mérnökök produkáltak valamit, ami annyiban maradt. Ennek kérem 23 esztendeje.

Nagyon jó, hogy a terv tervnek maradt, mert azt a templom előtt levő terület hármiféle épülettel kár és örökös szégyen volna a városnak.

Először adjunk valamit a kegyeletre, másfelől pedig a főter megszakításával, nem sokkal jobb és üdvösebb lesz-e ezt a helyet parkirozni?

Természetesen csak egy csinos parkkal lehet a főternek ezt a részét emelni, ahova a mostani régi városháza előtt levő millénáris emlékoszlop, a templom közepével szemben elhelyezendő volna.

Tessék elhinni, hogy ott az is jobban érvényesül. A mindenkor példásan hazafias szerzetesek, sokkal inkább gondját viselik a drága székely emlék-

műnek, mint a hogy most elhagyottan áll magában.

Nem szabad elfogultnak lenni azért, hogy a városnak ez a hely mennyibe került. Már ugyanis ideje lesz a főteren a város rendezését megkezdeni. Hiszen ma még ott áll a város utcai és terei rendezése (egy hajszálnyi különbözettel), ahol 27 évvel ezelőtt állott.

Az átcsereált vagy megvett törvényszéki épület, városháznak egyáltalán nem való. Mindennek, csak ennek nem!

Ha már a csere így történt, az nem baj. Lehet azt az épületet értékesíteni s ha a város kellő tapintattal jár el, még haszna is lehet belőle.

Fel kell az egész épületet minden hozzá tartozó helyiségekkel vétetni s arról világos tervet készíttetni. Egy-mérsékelt átalakítással, a földszintre az ipartársulatok áruhelyiségei, erdészeti, építészeti hivatalok, pénzügyőrség, tisztviselői és polgári önképző-kör, a leendő ipartestület stb. mind elhelyezhető. Az emeletet pedig nagyon tisztességes kiadó uri lakásokra lehet átalakítani. A földszinten, a Bethlen-utca felé még a fennebbiekén kívül más üzlethelyiségeket is lehet teremteni.

Szóval az összes területet, illetve épületeket igen jól értékesíthetik.

Most következik az új városháza, a rendőrség elhelyezésével. Ennek kérem ma Székelyudvarhelyen más helye nincs,

mint a városnak Dragomán által bérelt Kossuth-utcai sarok épülete. Ez a hely feltétlenül városháznak való.

Természetes, hogy a város tulajdonát képező mostani épület egyáltalán nem elég. Meg kell vásárolni vagy kisajátítani a Kovács Domokos telkét úgy a főter, mint a Kossuth-utca felőli részen. Meg kell vásárolni mind a két felől a közvetlen szomszédok telkeit. Így aztán a három megvásárolt telkekegy modern városházat lehet építeni.

Igen és pedig úgy, hogy a földszint teljesen kihasználható üzlethelyiségeknek és belső részében a rendőrségnek. Az I. ső

II. Rákóczi kincsei Székelylengyelfalván.

R. „Székelyország” eredeti közlése.

Irta: lengyelfalvai Br. Orbán Ottó.

Emlékezetem vissza száll régi, legendás időkbe és elővarázsolom azt a családi tradíciót, mely nagy Rákóczi Ferenc fejedelem és egyik ösöm: Orbán Elek nevéhez fűződik s a melynek a lengyelfalvi Orbán-birtok volt a színhelye.

A dicső fejedelem hadseregében és oldala mellett küzdött a haza szabadságaért Orbán Elek. Mikor II. Rákóczi Ferenc leverett és bujdosó útjára indult, ösöm is csatlakozott a fejedelem kíséretéhez és a számlizetésbe szintén követte Rákóczit Törökországba.

Utját a fejedelem Erdély felé vette, mert itt az oláhországi határszéleket legközelebb találta. Oláhország akkor ugyanis török fennhatóság alatt állott.

emeleten a városi tanács, adóhivatal lehetne, a II-ik emelet hivatalnoki, de kényelmes lakásokkal birhatna. Ez épületben megtalálná helyét a „Kulturpalota” is.

Ezek a telkek állanak ma a város rendelkezésére, hogy teljesen kihasználhassa befektetett tőkét. S ezzel már két irányt indít meg úgy a főter, mint a Kossuth-utca szabályozására.

Ideje ezt a kérdést napirendre hozni, hiszen láthatjuk, hogy a régi városháza és az áruhelyek — a főter közepén, mennyire megunták az életüket!... Ha tudnának szólni, ők kérnének, esdekelve szólnának: — romboljatok össze, mert így már többé nem élhetünk!... Könyörüljétek mi rajtunk!...

Tessék kérem a városi képviselő tagoknak ezeket a dolgokat megfontolni. Vessenek

A nagy fejedelem ezuttal kíséretével együtt két egész hetet töltött Székelylengyelfalván, az ősi Orbánkuriában. Addig maradt itt, amíg biztos menekülő utat fedeztek fel számára hűséges emberei a határon keresztül Törökország felé.

Orbán Elek már abban az időben is nagy mechanikus volt, mert az akkori szerkezeti ágyúöntéshez értett, a mit még Törökországban sem tudtak.

Az igazolja ezt, hogy a mikor Orbán Elek a fejedelemmel kijutott Törökországba, ott a szultán vele öntette meg hadserege részére az első két ágyút, mely ma is a topánai ágyutelepen látható. Addig csak olyan apró, mozsárágyukat használtak.

Mikor én Törökországban voltam, a szultán engedélyével, többek társaságában megnéztem a topánai ágyutelepet és akkor mutatta meg nekem a telep felügyelője azt a két ágyút, melyet ösöm: Orbán Elek öntött.

számot és önmaguktól belátják, hogy a miket itt irok, mind kivihető.

Ne ijesszen el minket minden jótól a pénz-kérdés. Menjünk el Marosvásárhelyre. Nézzük meg, hogy 10 év alatt mennyire haladt; többet, mint azelőtt 90 évvel. Ott sincs bankó masina. Kérdezzük meg a vásárhelyieket, hogyan született nekik a 700 ezer koronás városháza (nekünk nem kell ekkora!) és még sok, de igen sok monumentális új épületük? Miképpen történhetett az, hogy főtérre még a kocsiútja is aszfaltozva van?

Erre ott bizonyára azt felelik: igen kérem, de nekünk 74 százalékos pótdadónk van.

Most már hasonlitsuk össze ami helyzetünket, hogy nálunk Székelyudvarhelyt, nem történt semmi újítás. Mi kész akarva maradtunk vagy okvetlenül hátrafelé kell menjünk. Pedig hát kérem mi sem panaszkodhatunk a pótdadó miatt, mert ha a jó Isten megsegít, évvégére talán elhagyjuk Marosvásárhelyt. No, de — csakis pótdadóban!

Különösen kívánatos volna, ha a szépítő-egyletnek valami mozzanatát látnók. Oh mennyire várjuk!

Hát aztán az új építési szabályrendelet kinyomtatását, szétosztását és annak szigorú betartását vajjon még meddig várjuk!?

Az ágyuk csövének hossza körülbelül 2¹/₂—3 méter, irtartalmuk szűk. Két ököl nagyságu ágyugolyók mennek bele. Az öntvény nem csiszolt, hanem durva. Akkor a csiszoláshoz nem értettek. Elég távol hordottak és abban az időben csodatevő ágyuk voltak. Színük, amikor én láttam, fekete volt.

A telep felügyelője úgy mutatta be a két ágyut, hogy azokat a Rákóczi Ferenc fejedelem idejében vele kibujdosott s az ő kíséretében levő Orbán Elek nevű magyar öntötte és ez a két ágyu szolgált mintául a törökök által később öntött ágyukra.

E két ágyut ma is nagy becsben tartják és mint első ágyumintákat a topánai arzenálban a legnagyobb kegyelettel, ereklyeként őrzik.

Törökországban létem alatt sokat kutattam Orbán Elek ősem hamvai után, de csak annyit tudtam meg, Rákóczit követte Rodostóba és valószínű, hogy porhüvelye ott nyugszik.

Ennyit szükségesnek tartottam elmondani Orbán Elekről, a bujdosó Rákóczi fejedelem sorsának egyik leghívebb osztályosáról.

Most pedig áttérek a fejedelem kincseire, melyekről elődeim és a néphagyomány valóságos legendákat mesélt.

Folyt. köv.

Hol kezdjük a székely-mentést?

(2. folytatás)

A bizalmatlanság mellett van a székelyben jókora adag *irigység*, mely a létért való küzdelem nehézségével magyarázható; de ezt látja főt a fényes magaslatokon, mert a dühöngő pártoskodásokat aligha lehet a hazaszeretet szent mázával a maga egészében hamisítatlanul bevonní.

A klikkek uralma fenn és lenn egyaránt hódít.

A Pató-Pál féle „Ej rá érünk arra még“ jelszavu *közönyösség, nembánomság* is jellemző hibája a székelynek. Apám és nagyapám gazdálkodására való hivatkozás, mindenki előtt ismeretes.

Elhanyagolt rétek, legelők, mocsaras helyek, megtelt medrű hegyi patakok stb. stb. mind ennek a bizonyosságai.

Kell a székelynek vezetés, utmutatás, tanítás. Böven reá fér. Csak nem kell ajtóstól betörni a házba. Dorner ur, ki a székelység nagy átlagát ismertte, eltávozásakor is azt mondotta: a székely hajlítható, javítható kultur-nép. Igaza volt és van.

Hogy korunknak kiválóan visszás erénye: a *megbízhatatlanság* sajátjává lett, az a közélet érdeme.

Ez a székelynek sohasem volt vele született sajátja. Sőt a dacosságig határozott volt. Szabad választási jogot adtak neki, jegyzőt, bírót stb. választhatott magának. Jöttek az újabb kor rendszerei, pártnyomást nemcsak gyakorolni, hanem ezzel reánehazadni mindeare. Régebben még a pályázó jegyző elment a községbe, sikerült egy pártot szerezni magának, mondjuk a többséget megnyerte magának. De jött a felsőbb parancs violaszín pecsét atatt, hogy N. községben nem X-nek, hát Y-nak kell meglesnie a jegyzőnek. Nosza rajta, letörni X-nek a pártját, visszaszívni az ígéreteket. A milyen uton-módon mentek az ilyenek és a mily nyomokat hagytak maguk után, ezek a székely jellemében a *megbízhatóságot* teljes mértékben lejárat-hatták.

Hát még az újabb kor modern rablóhadjáratai, a képviselő-választások, milyen kiválóan fényes eredményt vívtak a székely jellem, becsület, erkölcs, megbízhatóság letörésében, arról Serloch Holmes féle detektív regényeket lehetne írni.

És még a lentermelési szakmezőn az a vélemény, hogy „a székely nép elvan kényeztetve“. Nevetséges lenne, ha a tények sajnálatosabbat nem mutatnának.

Ilyen rendszerek mellett valóban helyes volt a jegyzőségre pályázónak az az újabb eljárása, ha a nép *szabadválasztási* jogát tekintetbe véve, egyenesen a főispán és alispán urnál jelentkeztek. Mindezek felett, nézetem szerint kiváló becsü-

lést érdemel társadalmi megtisztulásra a jelen kormányának az a nyílt eljárása, hogy a közigazgatás államosítása által ennek a tessék-lássék állapotnak végét fogja vetni. Hogy lesz-e köszönet benne? A jövő igazolja majd!

A kik tehát a székely népet lepocsondiázzák, le „butaparasztos-zák“, jó lesz, ha a dolgok mélyére néznek és a felett elmélkednek, jobb meggyőződésük óráiban, hogy vajjon „ab ovo“ nem ök-e az okai, a székely jellemében dúló járványos betegségek és kezdjék ott el a székely-mentést...

Isten a maga képére teregette az embert, de az sehol sincs megírva, hogy minden változó rendszer köteles volna a maga képére és hasonlatosságára átalakítani az embereket, hogy csak a szerint szabadjon szólni és lélegzeni!...

Adjunk többet uraim, minden téren a tiszta meggyőzés és meggyőzés becsületes törekvésére s akkor a székely nép mentésében mindjárt találunk egy biztos alapot, melyre építhetünk: a *jellemesség- és megbízhatóságot*. Ezek nélkül a székely-mentés ügye az olyan gyógykezeléshez hasonlít, mint a mikor egy himlős betegnél az egyes kiütéseket egyenként, külön-külön vennék kezelés alá.

(c) *A tanítás és oktatással* kapcsolatban megemlítenék tartom, az *asszonyok szellemi nevelését* is, épen a haladás okáért.

Idejét multa az a székely felfogás, hogy elég ha az asszonynak annyi esze van, hogy mikor az eső esik, nem áll a csepegés alá. A létért való küzdelem harcában ma már nem elég. Sokkal több kell.

A székely asszonynak ugyancsak megvan az ő teendője. Azt már minden téren tapasztaltam, hogy a székely nem könnyen megy bele semmiféle dologba, vállalatba addig, míg az asszonnyal, meg a gyermekeivel, ha már azok nagyobbak, meg nem beszélgette.

Valamelyik szövetkezet alakításánál történt, hogy az atyfiakat szorgattam a taggyűjtő iv aláírására, midőn egyik jó kedélyű székely azt mondja: „Tiszteletes ur, hagyjon egy kis időt, mert otthon is meg kell mondjuk. Van olyan hely, ahol a „főköttő“ nagyobb ura »sapkánál,« ott annak is kell az engedelmé.“

Azt is mondhatom, hogy egy korlátolt szűk látókörű, értelmetlen asszony nagy akadályozó a haladásban, míg az értelmes, ügyes asszonyt „dicsérik a kapukban az ő cselekedetei“.

E téren a nevelés, a velők való foglalkozás a papnék, tanítónék és tanítónők nemes feladata lenne.

Ezeket „nőgyelet“ keretében lehet véghez vinni.

A gyermeknevelés, szülői teendők, házi és gazdasszonyi teendők képezhetik a megbeszélés tárgyát.

Hogy a mai székely asszony, a gazdasszonyi teendők közül a főzésben híres volna, nem állíthatom.

Nem a „cifra uri ételeket értem,“ hanem az egyszerű házi ételek izletes előállításában sem remekelnek. Vannak a kik izletesen főznek, de a nagy átlag nem.

Ugy látszik a pesti, a brassói s más városi szolgálatokban, székely leányaink sem a főzés mesteriségét nem tanulják meg, sem pénzt nem gyűjtenek, ellenben könnyen divathölgyggyé válnak. (Folyt. köv.)

(Homoródszentpál)

Ürmösi József

Kézdivásárhely katonai multja.

Kézdivásárhely város képviselő-testülete a honvédelmügyi ügyében memorandumot küldött a honvédelmügyi miniszterhez és ebben a város és vidékének katonai multját így vázolja:

„Távol van tőlünk, hogy a magyar hadügy vezetőjének mi akarnók figyelmét a stratégiai szempontokra felhívni, de a laikusnak is szabad tisztelettel rámutatni arra, hogy Kézdivásárhely Magyarországnak legkeletibb fekvésű városa, a legkeletibb határjáró: az ojtói szoros kapujában, ahonnan az Oroszország és a Balkán közötti összekötő terület; a Dunatorkolat vidéke legközelebb érhető el és így ugy egy keletfelőli támadás ezen a ponton éri Erdélyt legközelebb, mint a mi csapataink is innen vezethetők leggyorsabban a Dunatorkolathoz, ahol Kelet-Európa három nagy ország útja, a fekete-tengeri, a dunai és a szárazföldi Galacznál találkoznak.

A hadtörténelem tanúsága szerint is, kétezer esztendő óta, Erdélyt Keletfelé az Ojtói-szoros volt mindig a hadak útja. Itt ment ki a római hadi út a Fekete-tengerhez, itt tört be és vonult vissza az 1241-beli tatárjárás Kadán-féle serege, itt jártak királyaink (Nagy Lajos, Mátyás) és erdélyi fejedelmünk seregei Kelet felé, itt ütöttek be a krimi tatár és moldvai beütések, itt ment ki 1849-ben Bem moldvai expedíciójára és itt ment ki 1854-ben a krimi háborúkor az osztrák figyelő sereg, sőt az Oroszországnak a Balkánra vonulását elvágni akaró 1878-i „székely puccs“ is innen tervezett.

Mióta Erdélyben állandó területi hadsereg létezik, azóta Kézdivásárhely mindig is állandóan katonai állomás volt; 1763-tól 1849-ig a II. székely határőr gyalogezred székhelye és kadétskolája volt itt, 1849-től 1867-ig, az abszolút korszakban különböző idegen csapatok állomásoztak itten, 1868 óta pedig egy honvédszászlóalj.

150 év óta van tehát a katonai intézménnyel ez a város összeforva, meleg és nagyartott tradícióink fűződnek a katonasághoz; hiszen városunk cimere is éppen az a honvéd ágyu, amelyet itt, az „ágyu-öntő városban“ öntöttek apáink.

Lelkünk minden érzésével ragaszkodunk régi „katonavárosi“ multunk utolsó maradványához, az itteni honvédszászlóalj továbbra is itt marasztalásához és készek vagyunk ezért megtenni, amit megtehetünk.“

Képviseleválasztók kik lehetnek?

Az 1913. évi XIV. t. c. nagyjában már ez évi május 4-én (15. §) életbe lép.

E fontos törvényről a legszükségesebb tájékoztatásokat közérdekből, minden politikai vonatkozás és színezet nélkül, közöljük az alábbiakban — *Megyasay Mihály* székely testvérünk népies leírása nyomán:

A választók összeírása már az új törvény alapján vitetik keresztül s az május 16-tól május 31-ig minden jegyzői hivatalban közszemlére kitéendő és lemásolható.

A névsort tulajdonképpen a vármegyei 28 tagú központi választmány állítja össze, de az előmunkálathoz, a névsortervezetet a szavazókörönként (2-3 falura) külön kinevezett 4 tagú összeíró küldöttség készíti el a jegyzővel, rendszeresen március 15-ikétől kezdődőleg.

E munkálat idejét ki kell dobolni s ott mindeuk megjelenhetnek, sőt nagyon is jól teszi, ha megjelenik és bemutatja bizonyítékait, melyek alapján követeli a névsorba való fölvételét (43 §)

Azonban ne vágjunk a dolgok elébe. Térjünk a legérdekesebb, izgatottabb részére: vajjon ki lehet választó?

Választó csak férfi lehet a tanult ember 24 éves, a gazdaember 30 éves korában.

Aki ez évben betölti a 30 évet, az olyat is be kell írni (45 §) választónak.

Ezt igazolni kell. De jó tudni azt is, hogy e dolognál bélyegmentesen megy minden.

Keresztlevél, iskolai bizonyítvány, vagy más hivatalos irat is jó e célra, ha abból kibetűzhető az illető születési ideje.

Okvetlen fölveendő az új névsorba az is, ki a tavaly benne volt, ha nincs is 30 éves.

Az újaknál — a 30 éven kivül — állandó lakhely is kell legyen, bár a 11. § szerint olyan is lehet választó, ki választójogos apjával, apósával, nagybátyjával közös háztartásban él s az öregnek állandó segítője a gazdaságnál, az iparnál, vagy bármely vállalatnál.

A ki a gimnáziumot vagy más ilyen iskolát végig járta — az olyan 24 éves korban, egy fillér adó, sőt lakás nélkül is választó.

Nehezebb a sora a 6 elemi osztályosnak, még nehezebb, a ki 6 elemi osztályt sem járt és legnehezebb, a ki írni-olvasni sem tud, mert ez csak 40 korona egyenes adó (föld, ház, tőkekamat, keresetadó) után nyeri meg a választói jogot.

Az adónál a kiróvás az irányadó s a ki hátrálékban van, az is fölveendő.

Aki 6 elemi osztályt, vagy ezzel egyenlő értékű más iskolát végzett,

annak elég 2 korona egyenes adó is, vagy ha önálló ipara, kereskedése van; ha valamely ipari üzletnél, vállalatnál (pl. iparos, boltos, segéd) 1 nap óta is, de alkalmazva van, természetesen nem mint napszámos, már szintén választó.

Ha azonban a 6 elemi osztály elvégzését igazolni nem tudja, akkor iparostanonc bizonyítványt kell bemutatni, vagy pedig azt igazolni, hogy az utolsó 5 évből hármát ugyanazon ipari szakmában töltött el, pl. 3 évig mindig szövő, fűrészyári felügyelő, asztalos, segéd stb. volt.

A nagyobb gazdáknál lakó tisztartók, udvar-bírók, kik nem épen testi munkára vannak, ha 1 nap óta is fölfogadva, ugyancsak beírandók.

Irt természetesen meg lehet vizsgálni, vajjon csakugyan kelle-e az illető birtokra és hány ilyen alkalmazott (11. §)?

Még a cseléd is lehet választó, ha hű és becsületes és ugyanannál a gazdánál egy évnél nem nagyobb megszakítással legalább 3 éve lakik és 6 elemi osztályt tanult; ha nincs erről bizonyítványa, de tud írni-olvasni, akkor 5 évi egy gazdánál való szolgálat után nyeri azt el.

Ha a válósztóval 80 éves, 6 osztályt kijárt vagy írni-olvasni tudó, a gazdaságnál stb. segítő családtag lakik — az ilyen választó; katonaságnál, csendőrségnél, a kik altisztek voltak, — szintén jogosultak, még ha 6 osztályt nem végeztek is. A kik nem tudják igazolni a 6 elemi osztály elvégzését, azokra nézve bizony megzorított a jog elnyerése.

A ki írni-olvasni tud, de 6 osztályt nem járt, 20 korona egyenes adó után vehető be a listába; ha az ilyen önálló ipart, vagy kereskedést üz, meg 1 állandó segédmunkása is legyen, vagy akár egy adónemből 10 koronával kell megróva legyen s csak így kérheti fölveételét.

Ime röviden és egyszerűen ismertetve az új törvény lényege.

Törvény az osztatlan közös legelőkről. A földművelési miniszter az osztatlan közös legelőkről szóló 1913. évi X. t. c. életbelépésének idejéül 1914. május 1-én napját tűzte ki. A hivatalos lap már közölte a törvény cikk végrehajtása tárgyában kiadott terjedelmes rendeletet. Ugyanis a törvény elrendeli, hogy az osztatlan közös legelőkben részes felek jószágainak megfelelő rendelkezésével a közös legelők hasznosítása, a legelőben részes birtokosság állattenyésztési és gazdálkodási érdekeinek előmozdítása céljából társulatot kell alakítani és a törvény végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri rendelet a társulatok miként való megalakításának módjait és eszközeit írja elő.

Bátor beszéd, — igaz szó!

— A sajtó és a magánérdek. —

(Rz. „Erdővidék” mondja, mi is aláírjuk.)

A néhány nappal ezelőtt életbe léptetett új sajtótörvény, mely újabb anyagi és erkölcsi terheken kívül még fokozottabb felelősséget is rótt úgy a hivatásos hírlapírói karra, mint a lapientartókra, rég vajdó kérdéseket tett aktuálissá a vidéken.

A közönség ugyanis ferde világiásban látja a helyi magánérdekeket és a helyi sajtónak hivatását, szerepét. Nem tudja vagy nem akarja belátni azt, ami nyilvánvaló tény: t. i. hogy egy lap előállítás, kinyomtatása és adminisztrációja pénzbe kerül; ahhoz megfizetett munka, gép, festék, papíros, hajtóerő, hírlapbélyeg, bérléthehelyiség, betűszedő, gépmester és más egyéb munkaerő szükséges és hogy mindez sok pénzbe kerül.

A vidéki lapoktól a vidéki közönség nagy része általában ingyen kíván, sőt követel sok olyan szolgálatot, melyet a fővárosi lapok tarifa szerint már régen megfizettetnek maguknak.

Vegyünk egy kicsi esetet, mely azonban a vidéki állapotoknak hűséges tükröképét mutatja. Valamely egyesület vagy társaság mulatságot rendez. A rendezőség bért fizet a tulajdonosnak, ahol a mulatságot tartja. Fizet, mint a köles a szereplőknek, ha azok hivatásos előadók. Fizet a zenekarnak, mely a játékból él. Nem kívánja ingyen a kárpitos munkáját, valamint azon sem ütközik meg, hogy a község az engedélydíjjal, az állam pedig bélyegével szintén megadóztatja a jótékony mulatságok jövedelmét. Viszont a közönség is természetesen találja, hogy a mulatság kiadásainak lefedésére, tőle díjat szedjenek.

Szóval: mindenért fizetnek, mindent megfizettetnek, csupán egyetlen dolgot kívánnak ingyen: hogy a lapok heken át minden ellenszolgáltatás nélkül, vagy legjobb esetben egy tiszteletjegy fejében csődítsenek publikumot a mulatság részére. Végül pedig azt is elvárják a laptól hogy a szereplőket díjmentesen agyondicsérje s a jelenvoltak és a felülfizetők névsorának közlésére hasáboakat áldozzon abból a lapból, amelynek megjelenése egy vagyonba kerül.

Hát, kérjük alásan, azt Ő felsége megteheti, hogy díjmentesen osztogasson kitüntetések (habár a királyi kitüntetések legtöbbjének van ára), de a lapok nem. Ha a rendezők megfizetik a helyiséget, a díszítést, a szereplőket stb., miért kívánnak ingyenszolgálatot éppen csak a laptól, mely nem rózsabokorban születik a világra, hanem igen drága gépeken keresztül?!

Házasságkötéseknél fizetnek a papnak, fogyasztási adók alakjában az államnak, csupán a laptól várják

el, hogy ajándékba adjon betűt, papírost, festéket, munkaerőt a hímenhír publikálásához — Gyászesteknél okvetlen elvárják, hogy az elhunyt egyénről a lap megemlékezzék s ezt ugyancsak a sajtó kötelességének szeretnék feltüntetni, míg a sajtó támogatása iránti kötelesség fölött oly könnyen elsiklanak. — Gyászlapok nyomattatásáról dehogya gondoskodnának az illető lapnyomdájának támogatása céljából. (Inkább ezt is a temetk. intézetek nyelik el — percentért. Szedőgyerek). Sőt — mint sok példa mutatja — előfordul az is, hogy a meghívók nyomattatását idegen helyen eszközöltetik, — a nemzetgazdasági kérdés mellőzéseivel — nehogy a pénz valamiképpen idehaza maradjon: hanem azért a mellőzött nyomda lapjától a „közérdek” szent nevében szivességet kívánnak — potyára.

De hány más efféle dolgot tudnánk még fölemlíteni, mikor a közönség — éppenséggel nem a közre tartozó — magánügyben, magánérdekek szolgálatában kívánja, követeli a sajtó ingyenes munkáját. Hiszen ingyenes munkát amugy is tülön-tül sokat végez a sajtó, mert eszéágában sincs díjaztatni rengeteg olyan közleményt, amelyből valakinek vagy valakiknek hasznuk van ugyan, de némi kis közérdek is szerepel az ügyben.

Olyan dolgokban azonban, amelyekben mindenért fizetnek és mindent megfizetnek, amikor erkölcsi vagy anyagi hasznot várnak a lapközleménytől, amikor magánérdekről van szó, ne kívánjon a laptól senki se ingyenes munkát, — ne tévesztesse a közönség szem elől, hogy a lapot önzetlenül, nemes idealizmussal megírni lehet ugyan, de kinyomtatni nem!...

A fő elv pedig legyen ez: Ha valakinek vagy valakiknek nyílt vagy titkos ellenségei vagyunk, akkor ne kívánjunk ellenségünkétől szivességeket, viszont ha szivességet várnunk és igénylünk a laptól: támogassuk is ezt a sajtót, mikor erre módunk és alkalmunk van. — nos.

Volt egy ország.

Volt egy ország valamikor régente, Határait három tenger öntözte. Egy van még csak s irigyelik ezt is már. Mind azt mondják a gonoszok: (Isten átka szálljon rájuk) A magyarnak ez is kár.

Volt egy ország valamikor réges-rég, Egyet akart mind a nagyur, mind a nép. Egyenlő és szabad volt ott mindenki, De mióta tivornyázik, Rongyoskodik, ázik, fázik, Vége, vége már neki.

Volt egy ország valamikor, hajdanta, Boldog volt ott a gazda és a szolga, Szerették és megbecsülték ők egymást. Hej! de ma már más a nézet. Meghalt a hit, a szeretet. S nem hallni mást: káromlást.

Lesz egy ország nem is olyan sokára, Ha hallgatók vezetőik szavára, S minden ember, ha igazán s hön érez, S ragaszkodik földhöz, rögghöz S sorakozik a küzdőkhöz, Magyarország nem volt

hanem lesz, lesz, lesz! (Buzaháza.) P. Szentmártoni Bálint.

SZÉKELY GAZDA.

Melyik tojás marad meg legtovább? A tojás-eltartását csak a meleg nyári hónapok zavarják meg, amennyiben a tojások a melegtől fejlődésnek, fikelésnek indulnak. Miután pedig a tojást erő meleg váltó foku, a fejlődés is bizonytalan meneti, sőt többnyire meg is szakad, miáltal a tojás sárgája romlásnak indul, vagyis a tojás meg zápu.

A tojásmegromlás ellen a tojás-kereskedők úgy védekeznek, hogy a tojást bevonják olaj- vagy parafinanyaggal vagy mézszeljével bekenik, nehogy a tojás hőn át levegő bejusson a tojásba. Ilyformán levegő nélkül a tojás fejlődése csak bizonyos fokig indul meg s azután pihen.

A lefojtott tojás azonban nem oly jó ízű, mint a rendes állapotu, azért a háztartásban kerülnek a tojás konzerválására, hanem a tapasztalat szerint a nyári hónapokban a tojást hideg helyen tartják, miáltal az friss marad.

Legújabb franciaországi baromfitenyésztő telepen kísérleteket tettek a tojás eltartása ügyében és teljesen új eljárással óvják meg a tojás nyári főtartását. Ugyanis azt tapasztalták, hogy ha a tojás nem volt megtermékenyítve, akkor minden változás nélkül megmaradt a július, agosztusi és szeptemberi melegekben is minden konzerválás nélkül. Tehát nem kell egyebet tenni, ha sokáig (egy-két évig) megmaradó friss tojást akarunk nyerni, mint a tojás termékenyítését meg kell gátolni, vagyis a tyukokat el kell különíteni a kakastól, vagy egyáltalában kakas nélkül kell őket tartani.

Persze a meg nem termékenyített tojásokat tenyésztésre nem lehet használni, csupán csak táplálkozásra.

Ilyformán a baromfitenyésztésben kétféle tojásról lehet szó: megtermékenyített és terméketlen tojásról.

Különböztetést már eddig is tapasztalták, hogy oly tyukok tojásai, melyeknek kakasa igen vén, kiköltésre nem alkalmasak. Másrészt a július és agosztusban tojt tojások kevésbé kelnek ki, mint más hónapokban tojt tojások. Mert oly hónapokban, melyekben a kakas kevésbé érintkezik a tyukokkal, abban a tojások terméketlenek maradnak és így hosszú idejű eltevésre igen alkalmasak. Egyszóval a kakas nélküli tojások a legtartósabbak.

A drótféreg ellen. Minthogy a drótféreg, drótkukac több évig él a föld alatt s ott a gyökereket rágja, magától éretődik, ha nagy számban ellep a veteményt, akkor oly kárt tesz, hogy felér egy természeti védelem a talajt késő őszkor felforgatni és poralaku mésszel behinteni. Egy hold területre legalább 5-6 mm. méssz szükséges. A meszes talajt a drótkukac nem kedveli és a felületen bujkál. Ilyenkor háziszár-

nyasokkal irthatjuk. A konyhakeretekben alkalmas még a vetemény között salátapalántát ültetni, mivel a drótkukac igen kedveli a saláta gyökerét. Valamennyi drótkukac a saláta gyökerét támadja meg, amit a fonnyadáson észre is lehet venni. Kora reggel vagy alkonyatkor cél szerű a salátás veteményágyakat, valamint a salátával kevert ágyakat átvizsgálni és ahol egy fonnyadt saláta mutatkozik, azt fövestől földdel együtt kiemeljük, mert rajta megtaláljuk a drótférget, melyet azután megsemmisíthetünk. Erre a munkára gyermekmunkások is alkalmasak, miáltal az irtási napidíj kisebb, mintha felnőttekkel végeztetjük a munkát.

Az állati gyógyszerek használatának korlátozása. Ghyl-lány Imre báró földmívelésügyi miniszter rendeletet adott ki, melyben kétszáz korona büntetés terhe mellett megtiltja a mezőgazdasági állatok tulajdonosainak, hogy állati betegségek ellen óvó, vagy gyógyítási célokra szóló gyógymódokat és gyógyszereket engedély nélkül, avagy állatorvos közreműködése nélkül használjanak.

Nemzetközi méhészeti vándorgyűlés és kiállítás Pozsonyban. A magyar, német és osztrák méhészek július 25-30. napján tartják meg idei vándorgyűlésüket és kiállításukat Pozsonyban. A magyar királyi államvasutak, a kassa—oderbergi, déli, győr—sopron—ébenfurti vasutak utazási kedvezményt adnak a Pozsonyba utazó méhészeknek, kik nemcsak Magyarországon, de Ausztriában és Németországban is erősen készülődnek a pozsonyi méhésznapi napokra. Kiállításon bemutatásra kerülnek élő méhek, méhtermények, lépes- és pergetett mézfészeségek, viaszkészítmények, műlép, mézbor, mézecet, mézeskalács, kaptárok, kassok, ducok, méhészeti eszközök, képek, rajzok, mézelőnövények s általában mindaz, ami az okszerű méhészkedéssel összefüggésbe hozható. A rendezőbizottság lépéseket tesz, hogy a kiállításra felküldendő tárgyak mérsékelt díjak mellett legyenek szállíthatók. Bejelentő-lapokért és egyéb fölvilágosításért Valló János (Pozsony, Duna-utca 26. II.) méhészeti szaktanítóhoz kell fordulni.

A közlegelők kérdésének rendezése terén földmívelésügyi kormányunk egyre nagyobb eredményeket ér el. A mozgalom megindítása óta a hatszázat meghaladja azoknak a községeknek a száma, ahol a közbirtokosság, legelőtársaság, vagy maga a község a közlegelőnek jókarban helyezésére rendszeres tevékenységet végzett. Maga a földmívelésügyi kormány háromszázezer korona államsegélyt engedélyezett a közlegelők jókarba helyezésére és ezen az összegben a múlt évben utak, itatók, vizgyűjtők, istállók stb. épültek. A jelzett államsegély mellett a községek is jelemtékeny összeget áldoztak a közlegelők rendezésére.

Művészek.

A magyar művészi kultúra és a jó magyar hírnév érdekében írjuk e sorokat. Egy nemzet kulturnívójának egyedüli kritériuma, hogy művészeit mennyire tudja megbecsülni. Egy nemzetnek alig lehet nagyobb szégyene, mintha művészei nyomorognak. S a magyar társadalomnak valóban oka lehet egy kis lelkifurdalásra, mert a magyar művész világtípusa a művelt proletárnak.

Érdekes, magasztos a művész hivatása, de szomo.u. Zsold nélkül emberfeletti véraldozattal szö gálják a kulturát s veszteglő sorsukat az állam nem hajlandó kiköszkenteni a kátyuból. A társadalom hivatása tehát enyhíteni a művész-nyomort. Nagy fontosságú célt óhajtanak megvalósítani s hogy ez valóra válhasson, nem elegendő a csendes, dicsőretdet érdemlő munkásságuk!

A Nemzeti Szalon, melynek Andrássy Gyula gróf az elnöke, engedélyt kapott arra, hogy a művészi segély-és nyugdíjalap javára sorsjátékokat rendezzen. A munkálatok már folynak is Molnár Viktor nyugalmazott államtitkár vezetése alatt, s napról napra közeledik a húzás ideje: 1914. május hó 15-ike.

A Nemzeti Szalon igazgatósága arra kéri fel a nagy közönséget, hogy aki a címére küldött sorsjegyek árát még nem küldte volna be, úgy annak a nemes cél érdekében legyen szíves eleget tenni. Azzal is szolgálatot tesz az ügynek, ha a sorsjegyekért járó összeget nem állna módjába beküldeni, hogy azokat portómentesen küldje vissza a Nemzeti Szalon sorsjáték irodájába. Mert minden visszatartott s ki nem fizetett sorsjegy 1 koronával károsítja meg a leghumánusabb alapot.

A Nemzeti Szalon ajándékban is részesíti azokat, akik a magyar művészek érdekében fáradoznak. Az eladott sorsjegyek arányában eredeti festményeket, szobrokat, művészi himzésű párnákat, avagy díszes albumot ad a Nemzeti Szalon kiállításából. Ezen célból egy levelező-lapon is elég a központi irodához fordulni Budapest, V. Erzsébet tér 15. Mindnyájunknak van egy kedvenc művésze, mindnyájunknak szereztek már gyönyörűséget a szín, vonal és plasztika zsenijeit. Ajándékozzuk hát meg őket kis jó szívvel, fáradsággal! Ők, akik szívük minden melegét, lelkük minden lángolását nekünk adják, megérdemlik, hogy egyszer mi is tegyünk értük valamit.

HIREK.

Az agyagfalvi székelyemlék ügye iránt érdeklődtünk egyik székely testvérünk felhívása folytán. Kérdezősködésünkre Gál József, a székelyudvarhelyi állami kő- és agyagipari szakiskola igazgatója kijelentette, hogy az iskola az emlékmű elkészítéséhez már hozzáfogott s valószínűleg ez év végére készen lesz. Az emlékbizottság elnöke: Soó Gáspár főgimn. nyug. igazgató.

Székely jelzalog bank. Milyen szép három szó s hogy tette váljék, az Csiktől függ. A csikvármegyei újságok vitatkozást kezdtek a második Vigadó ügyében. Ezt a vitát most igen helyes és okos utat terelte a „Csiki Lapok“. Felvette azt az égetően szükséges eszmét, hogy a magán-javak három milliójából, a közbirtokosságok 1-2 milliójával s a Szent Péter egyházmegye fél millió alapítókével rendelkező pénztintézetével és más vagyoni javakkal létesítsenek 4-5 millió vármegyei pénztintézetet. Ha a csiki székely vezeték ezt a helyes, hazafias és mindenkép nagy horderejű eszmét okosan, bölcsen megvalósítják, megérdemlik, hogy mindenki kalapot emeljen előttük. Nagy érdeklődéssel kísérjük a további fejleményeket. Félre a személyes érdekekkel! Dolgozzunk a közért, mely mindnyájunk legsajátabb érdeke!

Kitüntett esperes. A király Menyhárt András kecsetkisfaludi relléksz, tb. esperest hosszas és a népre áldásos lelkeszi működésének elismerésül a III-ad osztályu vas-koronarend adományozásával tüntette ki. E hó 23-án d. u. 1 órakor a kitüntetett tiszteletére Székelyudvarhelyt, a Budapest-szállóban díszbeid volt, amelyen sok elismeréssel adóztak a kitüntetettnek.

Kossuth-szobor. A kézdívásárhelyi Kossuth-szobor alapjára gyűlt vagyont a kézdívásárhelyi Kaszino kezeli. Az alap összege 1913. dec. 31-én 13,320 K 22 f volt. Az utóbbi években az évi gyarapodás ezer korona körül van. Miután azonban 20-25 ezer korona szükséges, így még néhány év eltelik, míg a szobor felállítható lesz.

Kitüntetett bíró. A király Jeremiás János, Szováta község bírájának, több emberélet megmentéseért az ezüst érdemkeresztet adományozta.

Székely tárgy képek és szobrok jutalmazása. A Székely Egyesület ötszáz koronát tüzött ki a Mőcsarnokban vagy a Nemzeti Szalonban ez év folyamán kiállított s a legjobbnak ítélt székely tárgy festménynek vagy szobornak megjutalmazására. Az egyesület a díjat az év végén adja ki. A következő évben ugyancsak székely tárgy irodalmi műnek adja ki a díjat.

— **Meggondolatlan Akadémia.** Országszerte mélységes felháborodást keltett a Magyar Tudományos Akadémia „meggondolatlansága”, melynek szegénybetyegét minden igaz magyar szívében érzi s a melyet az E. M. K. E. vasárnapi közgyűlésén Posta Béla indítványára, a következő módon fejezett ki:

Kimondja az Erdélyi Magyar Köznevelődési Egyesület, hogy mély fájdalommal vett hírt arról, hogy akadt egy ember, akit a magyar haza szült, a ki dicső emlékü fejedelmünkről, II. Rákóczi Ferencről, arról a fejedelmünkről, a ki egész lelkét, egész életét, minden vagyonát önzetlenül hazája boldogítására és nemzete megerősítésére áldozta föl, a ki hazájáért, mint bujdosó, számkivetve halt meg, aki nemzetünk szívében nemcsak mint a honszeretnek utólréhetetlen példája él, de úgy is, mint az emberi nemesség és a fejedelmi nagyság eszményi megtestesülése, olyan könyvet írt, amely nemzeti multunk e fényes alakját torzképekben állítja elénk és ezzel nemcsak a nemzet kegyeletét sérti, nemcsak a nemzet erkölcsi erőit pusztítja, de egyúttal a történelmi hírség ellen is súlyosan vét. Mély fájdalommal kifejezését adva e felelett, nem csakélyebb szomorúsággal veszi tudomásul azt is, bármennyire nehezére esik is, hogy a Magyar Tudományos Akadémia elkövette azt a súlyos meggondolatlanságot, hogy ennek a könyvnek megjelenésére alkalmat adott.

— **Virág-pázsit.** Ha módunkban állana, magas jutalmakat tűznénk ki a legszebb virágos erkélyek és ablakok jutalmazására, de mert ehhez nincs meg a módunk, az illetékesek jó izléséhez apellálunk ama biztos reményben, hogy kérésünknek meg lesz a kívánt fogantatja. Nem azért, mert mi kérjük, hanem magáért a szépért, a jóízlésért s a gyönyörűségért. Marosvásárhelyt mozgalom van arra, hogy az egyes lakások előtt alkalmas járda-szegélyeket maguk a tulajdonosok fűmaggal pázsitosítsák és az utcai ablakokat virággal díszítsék. S ez igen helyes és okos dolog bár csak az összes székelyföldi városokban hasonló eljárás követné! Székelyudvarhely és más városokban is a virágos ablakok, erkélyek már nem ritkák. Csak az utcák és terek pázsitját kell megteremteni. Nehány fillér az egész. Ne sajnáljuk a szépért!

— **Hibás-e az Akadémia?** Egyesekből áll a család, családokból a falu és város, melyek együttesen vármegyét s a vármegyék országot alkotnak. A Magyar Tudományos Akadémia nem egyeseké, hanem a nemzeté. Ezt az intézményt, mint ilyent, nekünk lejártnunk nem szabad. A II. Rákóczi fejedelmet gyalázó könyvet az Akadémia költségén adták ki azok a tényleg „meggondolatlan” faktorok, akik magukra öltvén a tudós palástját és vissza-élve az Akadémia szent nevével, azt a bot-

ránkozások, megvetések áradatának tették ki s mikor a nemzet háborog, szitkozódik, a jámbor „tudósok” meglapulva az Akadémiai tisztas fogalmának árnyékában, — bölcsen hallgatnak. Az arra illetékesek ezzel szemben az Akadémia érdekében tennének, ha kihirdetnék azt, hogy közvetlenül ki vagy kik eszközölték az Akadémia palástja alatt a hírhedt Szegfü-féle könyv kiadását... Elvégre az intézmény nem szenvedhet egyesek „meggondolatlansága”-ért. Feleljenek tehát a tettesek a nemzet itélőszéke előtt és ne az Akadémia!

— **A tordai Kulturház** részére id. báró vargyasi Daniel Gábor nyug. főispán Budapestről több kötetből álló családi történelmi munkájának egy példányát adományozta. Az érdekes irodalmi munkáért s a Kulturház létesítését üdvözlő meleg hangú levélért nyilvános köszönetet mond: Harmath Domokos igazgató.

— **Új vonat.** Május 1-én Marosvásárhely—Szászrégen között az ötödik vonatként is megindul, amely lehetővé teszi, hogy a szászrégeniek a marosvásárhelyi hangversenyeken és színházi előadásokon résztvehesenek s még azon este haza is utazzanak. E vonat este 10 ó. 51 p. kor indul Marosvásárhelyről Szászrégenbe és onnan reggel 5 óra 10 perckor érkezik, hogy csatlakozást nyerjen Székelykocsárd felé.

— **Szinészet.** Heves Béla szatmári szintársulata, mely most különösen jól van szervezve, május 3-án vonul be Marosvásárhelyre és előadásait 5-én fogja megkezdeni. — Gyergyószentmiklóson Szabados László szintársulata tart husvét óta előadásokat — a közönség teljes meglepedésére. — Tordán pedig Neményi Lipót kezdte meg működését szombaton a „Katonadolog” c. operettel.

— **Udvarhelyvármegye** törvényhatósági bizottsága tavaszi rendes közgyűlését e hó 27-én d. e. 9 órakor Ugron János főispán elnöklésével fogja megtartani Székelyudvarhelyt. A főtárgysorozat 405 pontból áll s azon a fontosabb közérdekű előterjesztések között van a kivándorlás csökkentése céljából teendő intézkedések megtétele és kivándorlási bizottság alakítása. Továbbá községi takarékpénztárak és békebiróságok létesítése, a homoródvölgyi h. é. vasut előmunkálati engedélyezésének törzsrészevény hozzájárulás megszavazása, a székelyudvarhely—csikgyimesi vasutvonal előmunkálatainak megkezdése.

— **Köznevelődési Egyesület** létesült Marosvásárhelyt különböző szakosztályokkal. A működő osztály már nagy sikerrel dolgozik. Közlebről színre hozta a „Páholy” c. bohózatot, majd a „Lili” c. énekes vigjátékát. Tervbe vette, hogy időszaki kiállításokat is rendez, matinéket, tanfolyamokat tart, évkönyvet, lapot ad ki s így egy magyar talajba ültetett, de angol min-

táju és alaposságu intézmény, az úgynevezett népegyletem kezd megáldados, nemes életét és működését a föllandult, amerikai elevevességi székely fővárosban.

— **Híres művész halála.** Ma, amikor oly kevés az igazán jó házi-asszony, nem tartjuk feleslegesnek megemlékezni a tordai művésznőről, akit az „Aranyosvidék” lapjáról így sirat: „Ki ne ismerte volna őt, — „Anna néni” népszerű néven emlegetett öreg nénit, ki mint a Vallásszabadságtéren (Jósika udvaron) levő mészárosok vendéglőjének kezelője öregeknek és fiataloknak egyaránt becézett „Anna nénije” volt. Messze földön híres volt kiváló főzőképességéről, jó magyaros konyhájáról, melyet minden hymnusnál ékeesebben dicsértek az ő konyhatudományának kitünőségei: a töltött káposzta, rostélyos, flekken és minden ételek koronája, gurmandok kincse: a mészáros tokány. Oly izletesen, oly kitünően talán senki sem tudta készíteni e jó tordai különlegességet, mint Anna néni és a vendéglő élénk frekvenciájának nagy mértékben a kitünő konyha volt az oka. Megütödvé szemléltük a napokban a gyászt hirdető fekete drapériákat az antik Jósika kapun. Zenező helyett sirás és szomorú, halk beszéd volt hallható a vendéglő telkén. Minden a halál vendéglőjét panaszkodta: „Meghalt Anna néni... Meghalt Zalányi Anna.”

Tehát meghalt egy igazi művész, aki valódi hivatással töltötte be nehéz feladatát 72 éves koráig. Mert ne tessék orrot fintorgatni és jelentősen köhécselni! Szó, ami szó — a házi-asszonyok művészetét semmi mással pótolni, helyettesíteni nem lehet... Aki pedig úgy főz, mint a boldogult „Anna néni” Tordán, az nagyon is megérdemli a művész névet.

— **Olcsó a villamosáram** Szászrégen városban. Az egységárat hektóvatt-óránként 2 fillérré szállították le. Székelyudvarhelyt világításért 6 f, ipari erőhajtásért 3 fillér az áram. Csikszeredában pedig 10 fillért fizetnek.

— **A Tordai Székely Társaság** ez évi rendes közgyűlését folyó hó 18-án a Kulturház emeleti nagytermében tartotta meg. Vajjon a Csik- és Udvarhely-vármegyékben alakult Székely Társaságok mikor gyűléseznék? Erről hallgat a krónika. Az illetékesek jól tennék, ha új életet lehelnének az alvó intézménybe, mely a vezérek bágyadtsága miatt merült mélységes álomba. Ha pedig tenni nem akarnak vagy nem tudnak, akkor is hívják össze — legalább a feloszlást kimondó közgyűlést. Ez — úgy hisszük — egyenesen kötelesség.

— **Kaszinó-közgyűlés.** A kézdivásárhelyi Kaszinó Dr Vargha Béla elnök vezetésével tartott közgyűlésen Tóth Balázs titkár terjesztette elő jelentését, melyért Dr Diénes Ödön alelnök indítványára jegyzőkönyvi köszönetet s elismerést szavaztak.

Dr Petrovszky György gazda jelentését az elnök ismertette. Szabó Ödön pénztárnok ugy a Kaszinó, mint a Kossuth-szobor alapjáról beszámolt. Nagy István Lázár számvizsgáló javaslatára a felmentvényt és elnök indítványára ugy a gazdának, mint a pénztárnoknak köszönetet mondtak. A választmány is újból alakult. Rendes tagok: Benkő István, Dr Dávid János, Dr Imreh Samu, Dr Lukács Vilmos, Nagy Dénes, Révész Ciril, Székely János, Ungur Péter, póttagok: Dr Dávid István, Petke Gyula. Az indítványok során Dr Asbóth Viktor és Biró Lajos tagok indítványára a Szegfü-féle Rákóczit gyalázó könyv megbélyegzését egyhangulag kimondták. Dr Török Andor polgármester egyedül nem vett részt a szavazásban, miután a könyvet nem olvasta.

— **Orposnői kinevezés.** Dr Ujjalussy Dezső, Szabolcsvármegye főispánja, a megüresedett alorvosi állásra Dr Kolombán Mária tordai közoktatói segédorvost nevezte ki.

— **A szociálizmus és a baladás** címmel, Ürmösi József homoródszentpáli unitárius lelkész, Kókai Lajos könyvkereskedő (Budapest, IV. Károly-u. 1.) bizományában egy öt és negyvenes füzet jelent meg. Az ára 1 korona s kapható lapunk kiadóhivatalának könyvesboltjában is; 1 K 10 f előzetes beküldése mellett postán bérmentesen.

— **Gyalog a pizen** is tud már járni a „nimöt” — vizicipőben. Három münkheni a Kíemí tavon kelt át és a 20 kilométeres utat 4 és egynegyed óra alatt tették meg. Ez utasok Keiler József fürdőmester Schnabl pionér-altiszt és Dietrich fényképész voltak. A fürdőmester tavaly nyáron az Izar és az Inn folyón, Münkhentől Passzaug ment föl. Most pedig már társakat is vitt magával.

— **A Székelyföld és székely nagyjaink** címmel Dr Péter János kézdivásárhelyi főgimn. igazgató szerkesztésében, több székelyföldi tanár közreműködésével egy vaskos kötet fog megjelenni Turóci István könyvnyomdájában Kézdivásárhelyt. E vállalat felöleli a székely vármegyék történetét és földrajzát, valamint a Székelyföld mindama kiváló jeleseit, akiknek élete alkalmas a hazafiai érzés ápolására és ébresztésére. Előjegyzéseket elfogad a kiadó.

— **Az Apolló nagy mozgásban** Székelyudvarhelyt, „Budapest”-szálló, ma (vasárnap) bemutatásra kerül Csepregi Ferenc kitünő színjátéka „A sárga csikó”. Ez az első magyar népszínmű, melyet filmre alkalmaztak. A nagyszerű darab mindenütt diadalt aratott és ország-szerte a legszebb újdonság. Igazán méltánylást érdemel az Apolló mozgókép vállalat tulajdonosa, hogy e nagyszerű újdonságot közönségünknek kitünő képvetítéssel bemutatja. Ma délután és este is „A sárga csikó” kerül bemutatásra.

— **Esküvő.** *Stemmer Viktor* székelyudvarhely-járási írodasegéd-tiszt e hó 26-án esküszik örök hűséget *Frank Rózsikának, Frank Nándor* sörgyáros leányának Székelyudvarhelyt.

— **Szejké-fürdő** e hó 30-án megnyílik s úgy a meleg, mint a hideg fürdő a közönség rendelkezésére áll. Ez évben már az ország minden részéből sokan fognak e páratlan gyógyhatású fürdőn nyaralni.

— **Konyha- és gyümölcskertészeti** irányú, önálló szaktanítós gazdasági népiskola szervezésén dolgozik a vezetőség Székelyudvarhelyt. *Ugron János* főispán helyes érzékét igazolja, ha e feltétlenül szükséges intézmény mielőbb megvalósul a Dicsősémmártonba áttelepített értékes gyümölcsfa-iskola pótlására.

— **A székely kamara** e hó 29-én d. u. 3 órakor teljes ülést tart Marosvásárhelyt.

— **Méhészeti tanfolyam** lesz május 6-tól 25-ig erdélyrészi kiszádk részére Marosvásárhelyt. Napi 2 K ellátási segélyt s távol lakó szegény corsuak utiköltséget is kapnak. Bélyegmentes kérvények a székely kirendeltséghez címezve azonnal benyújtandók.

— **Jubiláló egyesület.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés fennállásának 10 éves fordulója alkalmából ez évi május 3-án Budapesten (V. Rudolf-rakpart 9 sz.) jubiláris diszközgyűlést és ezzel kapcsolatosan május 4. és 5. napjain országos kereskedelmi kongresszust rendez, a melyre a székelyföldi kamarát is meghívta. A kamarai tagok kedvezményes vasúti jegy váltására jogosító igazolványt kapnak, ha e hó 27-ig részvételüket bejelentik a keresk. és iparkamarához Marosvásárhelyt.

— **Tüzeset.** Székelyfancsal községben e hó 20-án este 8—9 óra között *Sebestyén József* községi bíró és *László János* földműves háza s összes gazdasági épülete leégett. Az istállóban 12 marha égett benn. A tüzet éjjel 11 óra körül lokalizálták a segítségre sietett oroszhegyi, székelyszentkirályi, ülkei és székelyszenttamási tűzoltókkal.

— **Felnőttek vizsgáztatása.** A képviselő-választói új törvény a többi között az ötödik és hatodik elemi iskolai osztály elvégzéséhez és az írni olvasni tudáshoz köti a választói-jogosultságot. Azok, akik az elemi iskola hat osztályát elvégezték, bizonyítvánnyal kötelesek igazolni képesítésüket. A közigazgatási hatóság jegyzéket fog vezetni azokról, akiknek ilyen minősítésük van. Azok, akik nem tudják iskolai végzettségüket bizonyítvánnyal igazolni, de írni, olvasni tudnak, egy állandóan működő bizottság előtt vizsgáztatni fognak. A vizsgákra vonatkozó rendelet szerint — vizsgára minden huszonegyedik élet betöltött magyar állampolgár jelentkezhetik. Az első ilyen vizsgát most májusban tartják; később minden esztendő februárjában. A felnőttek vizsgáján a jelentkezők öt sor nyomtatott szöveget fognak olvasni és két sort annak diktálás után. Ha sikerrel áll-

ják ki a vizsgát, erről egyszersmindenkorra bizonyítványt kapnak. A vizsgáló-bizottság felerésze közigazgatási, másik fele tanügyi férfiakból fog kikerülni.

— **A városi szegény-ház** leégett Tordán. A város úgy fogja felépi eni, hogy az épület *Járványkórházul* is alkalmas legyen.

*****
20-adik évfolyam. 20-adik évfolyam

SZÉKELYORSZÁG

(„Székely-Udvarhely“)

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordararanyos- és Udvarhely-vármegyék pártoktól független, székely érdekű újsága a székelység előharcosa. Szerkeszti s kiadja **BETEGH PÁL** lapkiadó. Előfizetési ára egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.

6 nap

Szerda,
április hó
1
Hugó pk.

az új évnegyed kezdete. Ha előfizetése lejárt, hiszen azt megújítani, hogy a „Székelyország“ b. címere ezután is pontosan érkezzenek.

testvéri törekvés alapján, a nemzetfontartó elem boldogulásának forrásait feltárni, felszínen tartani a mult, jelen és jövő tárgyilagós, politikától mentes, szigorúan igazságos, szeretet-teljes latolgatásával — Aki igaz székely, aki magyar, részt kell vegyen e nemzetet védő nagy munkából!

Mutatónyomzatot bárhova küld a „Székelyország“ kiadóhivatala Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon szá. 15.

— **Ipari munkások jutalma.**

A székelyföldi kereskedelmi és iparkamarához 1914. évi május 31-ig Marosvásárhelyre benyújtandó kérvénnyel pályázhatnak munkaadójuk ajánlása mellett bélyegmentesen, a kamara kerületében illetékes, magyar honos ipari munkások, kik legalább 15 évig (tanoncévek beszámíthatók, évadhoz kötött ipari munkánál egy évad teljes évnek vehető) ipari munkával foglalkoztak s évi keresetük összege 2000 koronát meg nem halad s akik ez idő alatt okmányokkal igazolhatólag kiváló szorgalmat és hűséget tanúsítottak. A jutalomdíj 100 K.

— **Rokkantak gyűlése.** A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése székelyudvarhelyi 138-ik fiokpénztárának *Duka András* kir. adóellenőr, fiokpénztára elnök vezetésével vasárnap volt az évi közgyűlése, melyben *Benedek Géza* pénztárnok beszámolt az egylet vagyoni helyzetéről. A mult évben 2448 K 92 f bevétel, a különalap 854 K 14 f volt. A tagok száma 64-ei szaporodott. A választmányba *Szabó Antal* róm. kath. kántor-tanítót beválasztva, tárgyalta a központ évi jelentését. Az országos közgyűlésbe *Duka* elnököt és helyettesének *Benedek* pénztárnokot küldötték ki.

— **A tordai Gloria-sör,** mely pompás ízű dupla maláta sör, egész éven át kapható Tordán.

Akasztás lesz Székelyudvarhelyt.

A székelyudvarhelyi esküdtbírósg hétfőn és kedden tartott főtárgyalását szokatlan nagy érdeklődés kísérte. Igen súlyos büntettek megtorlása volt napirenden.

A főtárgyalás elnöke: *Dr Haán Béla* törvényszéki elnök, szavazó bírák: *Máthé Dénes* és *Nagy Kálmán* kir. törvényszéki bírók, jegyzőkönyvvezető: *Sylvester Andor* törvényszéki jegyző volt. A közvádat *Dr Révffy Zoltán* vezető kir. ügyész, a védelmet pedig: *Dr Szöllösi Ödön* és *Dr Jodál Gábor* ügyvédek látták el.

Két vádlott volt. Egy asszony és egy férfi. *Gábor Sándorné* szül. *Bomhér Julianna* viszonyt folytatott *Bomhér Peterrel*, akinek szintén felesége volt.

A házasságtörésben szövetkezett bűnösök sötét lelke mind mélyebbre sülyedt, hogy a vagyont magukhoz kaparinthassák. Gyilkosságra vetemedtek.

Gáborné egy igénytelen, falusi asszonyban is nagyon közönséges teremtés, férjét és apóst arzénnel megmérgezte. December havában eltemették őket anélkül, hogy a halottkém valami különös jelenséget észrevett volna rajtuk.

Ezalatt *Bomhér Péter* sem maradt tétlenül. Feleségét szül. *Gábor Marit* ugyancsak arzénnel megmérgezte s mivel ekkor az idejében érkezett orvosi segély annak életét megmentette és az asszony kegyelemből nem

jelentette fel, hálából azután feleségét előbb megfojtotta s azután felakasztotta.

Az orvos-rendőri vizsgálat rendén kiderült a büntett. Erre aztán a faluszája is megindult. Suttogni, később mind kangosabban kezdtek beszélni, hogy *Gábor Sándorné* az urát és apóst „eltette“ lábától. A bíróság elrendelte a holttestek exhumálását s a vizsgálat tényleg kiderítette az asszonyi szörnnyeteg furfangosan keresztül vitt büntetését.

Bomhér Pétert az esküdtbírósg egyrendbeli gyilkosságért **életfogytig tartó feyházra**; *Gábor Sándornét* pedig kétrendbeli gyilkosságért, egyrendbeli gyilkosságra való felbujtásért **kötél általi halálra ítélte.** Mind a két elítéllet az összes költségek hordozásában is elmarasztalták.

Az ítélet kihirdetése szerdára virradó éjjel 3 órakor történt és akkor is a főtárgyalási terem s a törvényszék udvara tömve volt közönséggel, amely meglepéssel fogadta az esküdtzéknek az új törvény óta első szereplését.

Mind a két védő semmiségi panaszt jelentett be az enyhítő szakasz mellőzése miatt.

Gáborné királyi kegyelmet kér; noha az ítéletet egész közömbösen fogadta és a megbánásnak semmi jele nem látszott viselkedésén az egész főtárgyalás alatt. Különben a vallatás alkalmával is mindent konokul tagadott.

Népművelés.

A homoródi járás tanítói köre e hó 23-án *Homoródszentpéteren* tartotta meg tavaszi rendes közgyűlését. *Györffy István* elnök tartalmas megnyitójában az iskolának a társadalommal való szoros kapcsolata-, a tanító társadalmi munkájának cél-tudatossága-, a tanítók összetartó erejének fokozásáról emlékezett. Megjelölte az irányt, mely felé a tanító-ságnak törekednie kell.

Kolumbán Lajos kir. s. tanfelügyelő, mint *Udvarhelyvármegye* tanügyének vezetője, szíves szeretettel köszönti e kört s kéri, hogy abban a nemes munkában, mely a vármegyében a tanügyi munkásokra várakozik, kövessék őt a lelkes kitartással és jóakarattal, a melyenre ő itt a népművelés érdekében el van szánva.

Együttal egy igen életrevaló eszmét vetett fel a vármegye székelylén a tanítók gyermekei részére egy „internatus“ létesítésére nézve. A gyűlés folyamán *Pálffy Ákos* a faiskola okszerű berendezéséről és kezeléséről, *Hermann Lajos* az „akarat neveléséről“ tartottak előadást. Mindkettő nagy sikerrel.

Kriza Sándor tankönyv ismeretése után, a pénztári és más jelentések után az alelnöki tisztre megválasztották *Vajda Antal* homoródmalmási ig.-tanítót, titkárnak *Szathmáry Ferencet*.

A gyűlés után hangulatos közebéd volt.

Szerk. üzenetek.

P. T. B. Hálás köszönetet. E számra — legnagyobb sajnálatunkra — későn érkezett. Egyikre most, a másikra közelebből válaszolunk. Testvéri üdvözet.

P. M. A. L. Szíves levele értelmében eljártunk és várjuk a legjobb eredményt.

M. J. M. Leveledet és a hatalmas anyagot megkaptuk. Tanulmányozzuk s közelebből utnak indítjuk. Köszönet.

B. J. fr. B. Testvéri szeretettel üdvözöljük a „Székelyország“ önkéntes táborában. Igen lekötöztet a reánk nézve kedvező címszerűséggel hogy lapunk „az erdélyi lapok között az első helyet foglalja el“. Bár csak így lenne! De hinni nem merjük. Mindezek mellett sem közölhetjük, különben gördülékeny és elég tartalmas versét. Mi csak székely tárgyú v. hazafias prózát és verseket közölünk, — szerelmi ömlengésekre nincs terünk. Azonban csak előre, hátha majd nekünk való is akad. Ez esetben gondoljon reánk. Kérésére e számot megküldettük abban a reményben, hogy többi székely testvéreinkkel vállaltva törekedik minél szélesebb körben terjeszteni és előfizető támogatókat is megnyerni.

Nyomtatta és kiadja BETEGH PÁL könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt.

Szám: 1203 - 1914. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A karácsonfalvi hitelszövetkezet, mint az O. K. H. Szövetkezet tagja végrehajthatóknak Czugoly Mihály, ifj. Czoguly János és Kásás I. András végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkvi hatóság a végrehajtási árverést 260 korona tökélettel és járuléka behajtása végett az oklándi kir. járásbírósg területén levő Karácsonfalva községben fekvő s a karácsonfalvi 32. számú telekkjvben felvett Á + 80a|1, 80b|1. hr. sz. házikertre és házra 311 K, 336. hr. sz. faházra 300 K, 776. hr. sz. szántóra 16 K, 919. hr. sz. szántóra 11 K, 1783|1. hr. sz. szántóra 1 K, 1836. hr. sz. szántóra 2 K, 1895|1. hr. sz. szántóra 4 K, 2104|3. hr. sz., 2105|3. hr. sz. szántó és kaszálóra 2 K, 2259|1. 2260|1. hr. sz. legelő és szántóra 8 K, 3003. hr. sz. szántóra 5 K, 3329. hr. sz. szántóra 2 K, 3433|1. hr. sz. kaszálóra 2 K, 3689|3. hr. sz. kaszálóra 22 K, 3870. hr. sz. kaszálóra 8 K, 3889 hr. sz. kaszálóra 32 K, 4139, 4140. hr. sz. legelő és kaszálóra 14 K, 4197 hr. sz. kaszálóra 39 K, 4809|3. hr. sz. szántóra 1 K, 5656. hr. sz. szántóra 1 K, 5670|3. hr. sz. szántóra 11 K, 5672. hr. sz. szántóra 9 K, 5901. hr. sz. szántóra 1 K, 6119. hr. sz. szántóra 1 K, 6125. hr. sz. szántóra 1 K, 6141. hr. sz. szántóra 2 K, 6277|3. hr. sz. szántóra 1 K, 1809|1. hr. sz. kaszálóra 36 K, 1811. hr. sz. szántóra 36 K, 719. hr. sz. kertre 48 K, 722. hr. sz. kertre 48 K, 3885. hr. sz. kaszálóra 34 K, 3888 hr. sz. kaszálóra 32 K, — az ugyanodavaló 566. számú telkkjvben felvett Á + 910. hr. sz. szántóra 13 K, 911. hr. sz. szántóra 13 K, 2346. hr. sz. kaszálóra 12 K, 2293. hr. sz. szántóra 7 K, 5771. hr. sz. szántóra 34 K, 6496. hr. sz. kaszálóra 40 K, 574|1. hr. sz. kertre 13 K, 4956|1. hr. sz. szántóra 14 K, 6375. hr. sz. szántóra 8 K, 4955|1. hr. sz. szántóra 14 K, 573|1. hr. sz. kertre 18 K, 3842|2. hr. sz. kaszálóra 41 K, 3842|2. hr. sz. kaszálóra 41 K, 6448. hr. sz. kaszálóra 70 K, 3294. hr. sz. szántóra 3 K, 1057. hr. sz. szántóra 58 K, 908. hr. sz. szántóra 20 K, 408, 409|3. hr. sz. udvartér és házikertre 12 K, 411, 412. hr. sz. kertre, kőházra 826 K, 955, 957. hr. sz. szántóra 15 K, 3247. hr. sz. kaszálóra 7 K, 3719. hr. sz. kaszálóra 6 K, 4617. hr. sz. szántóra 1 K, 6341|1. hr. sz. szántóra 14 K, 6414|5. hr. sz. kaszálóra 28 K, 1854|1. hr. sz. szántóra 7 K, az ugyanodavaló 568. számú telekkjvben felvett Á + 909. hr. sz. szántóra 25 K, 2287. hr. sz. szántóra 10 K, 2367, 2368. hr. sz. árokra és kaszálóra 44 K, az u. odavaló 669. számú telekkjvben felvett Á + 1809|2. hr. sz. kaszálóra 37 K, 1809|3. hr. sz. kaszálóra 8 K, az u. o. 685. számú telekkjvben felvett Á + 1753. hr. sz. szántóra 10 K, 2337. hr. sz. szántóra 8 K, 2922. hr. sz. szántóra 10 K, 3428. hr. sz. ka-

szálóra 21 K, 3844. hr. sz. kaszálóra 17 K, 4959 hr. sz. szántóra 21 K, 5393. hr. sz. szántóra 10 K, 5660. hr. sz. szántóra 14 K, 5880. hr. sz. szántóra 1 K, 6261. hr. sz. szántóra 2 K, 813. hr. sz. szántóra 34 K, 1393|3. hr. sz. szántóra 11 K, 1870|2. hr. sz. kaszálóra 10 K, 2061|1. hr. sz. kaszálóra 12 K, 2120|3. 2122|3, 2123|3. hr. sz. szántóra 28 K, 2955|1. hr. sz. szántóra 18 K, 4149|1. hr. sz. szántóra 9 K és végül az u. odavaló 1123. számú telekkjvben Á + 1056 hr. sz. szántóból Kásás I. András nevében álló 1/2-ed rész jutalékára 14 K 50 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi május hó 25 ik napján délelőtt 8 órajakor Karácsonfalva község házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 20 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldött-nél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t.-c. 147, 150, 170. §§ ai; 1908. XL. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegyenlíteni (1908. XLI. t.-c. 25. §.)

Kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság.

Okládon, 1914. évi március 10.

Kelemen s. k. kir. jbiró.

Kiadmány hitelűl:

Wermescher,

kir. telekkönyvvezető.

Homoród járás főszolgabírájától.

Szám: 1165—1914. ki.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegyében a homoródi járásban a kéményseprői állás lemondás folytán megüresedett, arra ezen pályázatot hirdetek.

A járásához 31 község tartozik. A kéményseprői díjak Udvarhelyvármegyének a kéményseprési iparról alkotott VII. sz. szabályrendeletben vannak megállapítva.

Felhívom mind azokat, kik az említett kéményseprői állást elnyerni óhajtják, hogy az 1884 évi XVII. t. c. 4 §. alapján felszerelt pályázati kérvényüket alólirott főszolgabíróhoz f. évi április hó 30-ig adják be.

A később érkező kérvényeket nem fogadom el.

Oklánd, 1914. évi április hó 7 én 2—3.

Szabady

főszolgabíró.

Téli szalámi 1 kg. 3 K 40 f.
Hol?!
Gáspár Testvéreknél
Székelyudvarhelyt

Szám: 1304 - 914. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Baróthi takarékpénztár végrehajthatóknak Bálint János végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 411 K tökélettel és járuléka behajtása végett az oklándi kir. járásbírósg területén levő Karácsonfalva községben fekvő, s a karácsonfalvi 1658. számú telekkjvben Á + 3118|1. hr. sz. ingatlanra 3 K, a karácsonfalvi 1620. számú telekkjvben Á + 2517. hr. sz. ingatlanra 25 K, a karácsonfalvi 1169. számú telekkjvben Á + 3625. hr. sz. ingatlanra 34 K, az Á + 4995. hr. sz. ingatlanra 11 K. Bálint János nevében álló a karácsonfalvi 93 számú telekkjvben felvett Á + 1392. hr. sz. ingatlan fele részére 1 K, 1767. hr. sz. ingatlan fele részére 50 f, 1828 hr. sz. ingatlan fele részére 1 K, 2061 hr. sz. ingatlan fele részére 2 K, 2930, 2931. hr. sz. ingatlan fele részére 4 K, 3590 hr. sz. ingatlan fele részére 1 K, 3948, 3949 hr. sz. ingatlan fele részére 9 K 50 f, 4090. hr. sz. ingatlan fele részére 3 K 50 f, 3044. hr. sz. ingatlan felerészére 3 K 50 f, 5644. hr. sz. ingatlan fele részére 50 f, 5731. hr. sz. ingatlan fele részére 3 K, 6165. hr. sz. ingatlan fele részére 1 K, 5114-1. hr. sz. ingatlan fele részére 3 K 50 f, 5739. hr. sz. ingatlan fele részére 32 K, 1078. hr. sz. ingatlan fele részére 16 K, 2581. hr. sz. ingatlan fele részére 5 K 50 f, 4850. hr. sz. ingatlan fele részére 3 K, 5115. hr. sz. ingatlan fele részére 2 K, 5228, 5229|1. hr. sz. ingatlan fele részére 5 K 50 f, 173|1. hr. sz. ingatlan fele részére 44 K 50 f, 475, 476|1. hr. sz. ingatlan fele részére 150 K, 982|1. hr. sz. ingatlan fele részére 42 K 50 f, 1004. hr. sz. ingatlan fele részére 6 K 50 f, 1153|1. hr. sz. ingatlan fele részére 2 K 50 f, 1351|1. hr. sz. ingatlan fele részére 10 K 50 f, 1810 hr. sz. ingatlan fele részére 3 K 50 f, 2330 hr. sz. ingatlan fele részére 13 K, 2507. hr. sz. ingatlan fele részére 36 K 50 f, 2570. hr. sz. ingatlan fele részére 5 K, 2658. hr. sz. ingatlan fele részére 8 K, 2780. hr. sz. ingatlan fele részére 6 K, 3106|1. hr. sz. ingatlan fele részére 9 K, 3145. hr. sz. ingatlan fele részére 9 K 50 f, 3512. hr. sz. ingatlan fele részére 32 K 50 f, 4891. hr. sz. ingatlan fele részére 4 K, 5113. hr. sz. ingatlan fele részére 6 K, 5232 hr. sz. ingatlan fele részére 25 K, 5612|2. hr. sz. ingatlan fele részére 3 K, 5716. hr. sz. ingatlan fele részére 4 K, 6274. hr. sz. ingatlan fele részére 1 K 50 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést 1914. évi május hó 27-ik napjának délelötti 8 órajakor Karácsonfalva község házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adhatók el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 20 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírosban a kiküldött-nél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t.-c. 147, 150, 170. §§. 1908.: XL. t.-c. 21. §.)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegyenlíteni (1908: XLI. 25. §.)

Kir. járásbírósg mint tkkvi hatóság.

Okládon, 1914. évi március 13.

Kelemen s. k. kir. jbiró.

Kiadmány hitelűl:

Wermescher,

kir. telekkönyvvezető.

Kiadó lakás Székelyudvarhelyt a Fürdő-u 3. sz. külön udvaron. Tulajdonos: Széles Zsigmond Kosuth-u 130. szám alatt.

Ne feledje el,

hogy hirdetések gondos olvasása önnek valószínűleg hasznára lesz.

Aki a „Székelyország“-ban hirdet, annak sikere van. A hirdetés szövegezésében szívesen segítünk. Hirdetőinknél történő megrendelésinél és bevásárlásánál — saját érdekében — a „Székelyország“-ot felemlíteni szíveskedjék.

Tanító vagy? Akkor használd a Módszeres Szépirási Irkakat, melyeket a székelyudvarhelyi tanítók szerkesztettek. Eladási árából 10,10 a Tanítók Otthonát illeti. Hét féle mintában 2 és 4 fillér darabja. Páratlanul finom a papírosa, célszerű a beosztása. Kapható Betegh Pál kiadónál Székelyudvarhelyt.

Unitárius Konfirmációi Emlekkönyv képekkel. Irta:

Demeter Dénes pap. Kapható a Székelyország kiadóhivatalában Székelyudvarhelyt.

Turul CIPŐK

HAZAI CIPŐIPAR TERÉN
ELSŐ HELYEN ÁLLNAK
A VILÁGHIRŰ

TURUL CIPŐGYÁR R.T.
A MONARKIA LEGNAGYOBB
CIPŐGYÁRA.

**FIOKRAKTAR,
SZÉKELYUDVARHELY
KOSSUTH-UTCA 9.**

Cikk 269 Chevrón fűzőcipő . . . K 10.-
- 287 Chevrón Goodyear . . . K 13.50
- 6085 Chevrón Goodyear
La minőség . . . K 16.-

Cikk 92 Box fűzőcipő . . . K 10.50
- 807 Chevrón fűzőcipő . . . K 11.-
- 6085 Box fűzőcipő American
Style . . . K 12.-
- 110 Chevrón Goodyear . . . K 16.-

Cikk 405K Chevrón gombos-
félcipő . . . K 8.-
- 483 Chevrón Goodyear K 11.50
- 415 Chevrón Goodyear
La minőség . . . K 14.-

Cikk 408 Chevrón félcipő . . . K 8.-
- 401 Chevrón Goodyear K 12.-
- 486 Barna Chevrón
Goodyear . . . K 13.-

Cikk 349 Chevrón gomboscipő K 11.-
- 346 Barna Chevrón,
Goodyear . . . K 12.-
Cikk 368 Chevrón Goodyear K 14.50
- 1566 Lakk asztalváltóval K 16.50

BUTOR.

Aki jó és tartós butort akar vásárolni, az forduljon hozzám BALÁZS KÁROLY butorkereskedőhöz, hol raktáron vannak remek kivitelű kőrös, eseresznye, tölgy, szil és diófa háló szobák és ebédlőberendezések vas- és rézbutorok, márvány mosdók és felszerelések. Saját műhelyemben készül izléses és tartós kárpitos áruk, szalon és angol bőrgarnitúrák és esztergályos áruk. Minden munka jótállás és szigorú felügyelet mellett készül! A helybeli ipar érdekében szíves pártfogást kér

Balázs Károly
asztalos, esztergályos, kárpitos és butorkereskedő.

Jugyen

ADUNK HASZNÁLATRA
MŰVÉSZI KIVITELŰ TÜZ ÉS BETÖRÉSEMENTES, ÚJ PÁNCÉL

TAKARÉKPERSELYT BÁRKINEK.

Trijon
PESTMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR R.T.
BUDAPEST, IV. KÖTŐ-UTCA 8.

Imakönyvek igen nagy választékban olcsó árak mellett kaphatók román, kath. és ref. hívők számára a „Székelország” kiadóhivatalában

Követeljük minden kávéházban, vendéglőben, olvasó- és társaskörben a

Üzletmegnyitási jelentés.

Van szerencsénk a n. é. közönséget ezúton is értesíteni, hogy 1914. évi március 1-én

Székeludvarhelyt,
Kossuth-utca 2-ik szám alatt a
Flórián Bogdán házában

ÜZLETHELYISÉGET
nyitottunk. Ez alkalommal kérjük, hogy **Eredeti Singer varrógépekben** tűkben, olajban, fonalakban és selyemben mutatkozó szükségletének fedezése végett hozzánk fordulni szíveskedjék. Kiváló tisztelettel:
Singer Co. varrógép rész. társ.
Székeludvarhely

„Székelország”-ot.

Javításmentes tetőfedések és falburkolások

Eternit

PALABÓL

Csak akkor valódi ha minden lapon az **Eternit** törvényileg védett szövetségi dom-bornyomásban látható.

ETERNIT-MŰVEK HATYCHEK LAJOS BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-UTCA 33. GYÁRNYERGESUTALI

KERJEN MINTÁTESARJEGYZÉKET.

Elárusító: RIEMER K. GUSZTÁV SZÉKELYUDVARHELYT.